

První krok do opravdické školy

Co má umět předškolák

Publikoval Jana Smetanová

Co má umět předškolák

Předškolák by měl mít osvojeny **základní pohybové dovednosti** jako např. překonat určitou vzdálenost, překážku přeskokem, výskokem, skokem (přes lavičku, polštář apod.), udržet rovnováhu (přecházení po provaze položeném na zemi, hra na sochy), skákat po jedné noze, chytat a házet míč, skákat přes švihadlo, zvládnout jednoduchý rytmický pohyb (vhodné je spojení určitého pohybu s říkankou nebo písničkou, s hudebním doprovodem, čímž zároveň dítě připravujeme na sluchovou analýzu a syntézu slov).

Manuální zručnost je rozvíjena denně běžnými činnostmi (osobní hygiena – mytí, čištění zubů, česání, oblékání), hrou (stavění z kostek, oblékání panenek, hry s bábovičkami na písku). Dále doporučuji trhání a stříhání papírů, lepení, modelování, muchlání různých materiálů, navlékání korálků, činnosti, kdy jsou zapojeny zejména dlaně a prsty rukou.

Pro budoucí psaní dítěte ve škole je důležité, aby **ruka, kterou bude psát, byla dostatečně připravená a uvolněná** (viz jemná motorika). Důležité je, aby byly uvolněné tzv. velké klouby ruky (rameno, loket a zápěstí). Ty se uvolňují nejčastěji krouživými pohyby ve stoji nebo předklonu. Nejdříve provádíme krouživé pohyby ve vzduchu, později pastelkou na velký papír. Vhodné je dát dětem velký papír třeba na dveře, aby mohly malovat velké tvary.

Dítě by mělo umět **rozpoznávat předměty a obrázky jako celek, zároveň je ale umět i rozložit** na části – skládání puzzle, rozstříhaných jednodušších obrázků apod.

Přibližně v šesti až sedmi letech věku dochází k rozlišování a vnímání délky samohlásky (dal – dál) a rozlišování mezi měkkými a tvrdými slabikami (di, ti, ni – dy, ty, ny). ený obrázek, puzzle) – mluvíme o zřetelové analýze a syntéze. **Děti mají poznat první a poslední hlásku ve slově, vhodné je hrát tzv. slovní kopanou.**

Dále má mít osvojeno **počítání do deseti**, zná následnost čísel (v řadě čísel žádné nevynechá ani neopakuje).

Dítě v době nástupu do školy má **slovní zásobu, kterou tvoří přibližně 2500 slov**. Řekne, jak se jmenuje, jak je staré, kde bydlí, nezaměňuje pojmy včera, zítra, dokáže zopakovat dvojverší. Je schopno reprodukovat povídku, pohádku, zapamatovat si melodii a abstrahovat. Je dobré, když umí dítě vyjádřit jednu věc několika slovy (muž – pán).

Velmi **důležitá je správná výslovnost**, protože vada řeči často ovlivňuje úroveň diktátů, opisů i čtení (při psaní dítě píše, jak vyslovuje a vznikají tak zbytečné chyby). V případě jakékoliv vady řeči je potřeba spolupracovat s logopedem a začít s nápravou řeči co možná nejdříve, určitě před nástupem do školy.

Nesmíme zapomenout na **samostatnost v sebeobsluze a na osvojené hygienické návyky** (dítě se umí samo obléknout, obout, zapnout si knoflíky, zip, zavázat si tkaničky, jíst příborem, udržovat si pořádek ve svých věcech). Dále by mělo umět samostatně splnit jednoduchý úkol jako např. zaplacení nákupu, obstarat drobný nákup, vyřídít vzkaz.

Dítě by v této době mělo zvládat určité sociální situace, mělo by se umět odpoutat od rodičů. Dítě již částečně zvládá své city a reakce bez křiku a pláče. Dále by mělo znát a dodržovat určitá základní pravidla společenského chování (vykání dospělým, zdravení, děkování apod.). Nemělo by být příliš bojácné a úzkostné v kontaktu s vrstevníky a dospělými, což může negativně ovlivňovat navazování vztahů, zapojování do společné činnosti. Dítě musí respektovat autoritu – rodiče i učitele a umět poslechnout pokyn. Ve výchově je důležité i používat slovo NESMÍŠ, pokud je třeba dítěti zakázat nevhodné nebo nebezpečné chování.

Malé děti milují rituály, řád a jasně daná pravidla. Cítí se pak bezpečně. Rodinným rituálem předškoláček může být společná snídaně nebo večeře, příprava oblečení na hromádku na druhý den, pravidelná nedělní procházka, čtení pohádky před spaním, společné uklízení pokojíčku atd. Děti potřebují pravidelný denní režim a jasně daná pravidla, co se s mí a co se nesmí. Děti, které pravidla nemají a mohou si dělat, co chtějí, jsou děti nejisté a neurotické.

I pro dospělého je obtížné přijít do zcela nové společnosti, když neví, jak se tam má chovat. Jak se má obléknout, komu má podat jako prvnímu ruku, jaký příbor má vzít nejdříve atd.

Pro dítě je touto novou situací vstup do školy. Jestliže dítě ví, že má pozdravit, posadit se do lavice, poslouchat paní učitelku, že mu maminka zkontroluje aktovku a bude mít všechny věci v pořádku, odpadá stres, dítě se do školy těší a bez problému ji zvládá.